

הנחיה מס' 9.10 - הטלת עבודת שירות על חייל על ידי בית משפט אזרחי	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: 6 מאי 2019, א אייר תשע"ט	27 יולי 1995; 1 ינואר 2003

9.10 הטלת עבודת שירות על חייל על ידי בית משפט אזרחי

1. סעיף 18 לחוק שירות בטחון¹ קובע:

"(א) אדם שבתקופת שירותו הסדיר היה כלוא בשל עבירה על פי פסק דין של בית דין צבאי או של בית משפט אחר, או על פי פסק של קצין שיפוט בכיר [...] אין רואים את תקופת כליאתו [...] לעניין חישוב זמן השירות כתקופה שבה מילא חובת שירות סדיר, אלא אם כן הורה בית הדין הצבאי, בית המשפט או קצין השיפוט הבכיר הוראה אחרת".

(ב) לענין סעיף קטן (א) יראו כתקופת כליאה תקופה שבה אדם -

(1) ריצה עונש מאסר או מחבוש בפועל;

(2) נשא עונש מאסר בעבודת שירות לפי חוק העונשין, תשל"ז - 1977....".

2. כידוע, חייל שעבר עבירה בטרם גיוסו לצה"ל או עבירה הנעדרת זיקה לשירות הצבאי, נשפט על ידי בית משפט אזרחי, המוסמך, כמובן, להחליט גם על ריצוי עונש מאסר על דרך של עבודות שירות.

3. לעתים, מטיל בית המשפט על חייל עבודת שירות, אשר ניתן להסיק מאופייה כי כוונת בית המשפט היא שעבודת השירות לא תפסיק את מניית תקופת השירות, אך אין הוא מציין זאת במפורש, כנראה עקב חוסר מודעות לחקיקה דלעיל. כך, למשל, כאשר עבודת השירות מכוונת לשעות אחר הצהריים והערב, שלאחר הפעילות הצבאית. עובדה זו יוצרת קושי מעשי ופרשני כאחד לגבי כוונת בית המשפט.

4. על כן, תובע המטפל בתיק, שבו הנאשם הוא חייל, וניכר כי בכוונת בית המשפט להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודת שירות, יסב את תשומת ליבו של בית המשפט להוראת החקיקה דלעיל ויבקש ממנו להתייחס בהחלטתו להיבט זה של העונש.

5. כמו כן, כאשר בכוונת בית המשפט להטיל על החייל עונש מסוג עבודת שירות, יש להבהיר לבית המשפט כי עמדת רשויות הצבא היא שככלל העונש צריך להתבצע במסגרת אזרחית ולא במסגרת צבאית; ומכל מקום, עבודת שירות במסגרת צבאית מחייבת התייעצות וקבלת עמדת רשויות הצבא (היועץ המשפטי של מפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשית – יועמ"ש מקמצי"ר).

6. בכל מקרה, עם קבלת הכרעת בית המשפט בנושא, יש לדווח על תוכן ההחלטה ליועץ המשפטי לחטיבת תכנון ומנהל כוח אדם בצה"ל (יועמ"ש חתומכ"א). גורם זה יש לעדכן גם על החלטות

¹ חוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, ס"ח 107.

הנחיה מס' 0.0 - אאא	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כה בטבת התשע"א, 1 ינואר 2011	1 ינואר 1990 ; 2 ינואר 1990

אחרות של בתי-משפט אזרחיים בעניינם של חיילים, שלהן השלכה על שאלת המשך שירותם בצבא.